

Teelt- en Bevruchtingsstation Ameland

Gosse van der Velde

Het bijenseizoen zit er weer op als ik met dit verhaal begin. Het Teeltstation Ameland heeft een druk jaar achter de rug: we telen koninginnen voor het teeltstation en voor liefhebbers op de vaste wal. Daarnaast geven wij imkers de kans hun zelf geteelde koninginnen hier te laten paren.

Het teeltstation heeft veel aanvragen verwerkt van vaste afnemers, maar ook van nieuwe imkers. Elk jaar is het weer een hele klus om zowel voor het teeltstation als voor de klanten genoeg koninginnen te telen. De paringen zijn goed gegaan en er was weinig uitval.

42 — Maar ondanks al onze goede zorg gaat er af en toe wel eens wat mis. Zo kregen we enkele telefoontjes over darrenbroedigheid, het omwisselen van moeren en het aanzetten van doppen. Bij de volken op de vaste wal was er dit jaar wat meer neiging tot het aanzetten van doppen bij moeren die standbevrucht werden. In Duitsland had men ook zulke ervaringen. Na een- of tweemaal doppen breken was het meestal, in overeenstemming met wat broeder Adam hierover zei, weer over.

Koninginnen voor eigen gebruik

Om nieuwe teeltkoninginnen voor het teeltstation Ameland te kunnen selecteren, telen we van bestaande teeltkoninginnen na. Zo ontstaan er groepen zusterkoninginnen die raszuiver worden bevrucht. Daarna houden we alleen die koninginnen aan waarvan de dochtergroepen voldoen aan de door ons gewenste eigenschappen.

Bevruchtungskastjes vullen

De bevruchtungskastjes worden na het vullen met bijen voorzien van een rijpe dop, zodat de koninginnen kunnen uitlopen tussen de bijen. Bij veel grote koninginnentelers lopen de koninginnen uit in een broedstoof, waarna ze in een kluisje worden gestopt en daar enige tijd in door moeten brengen. Hierdoor kunnen stoornissen optreden waardoor die koninginnen slechter presteren. Wij zijn van mening dat het voor de koningin beter is in een volkje uit te lopen om daarna direct door de bijen verzorgd te worden. Zo wordt iedere onnodige handeling bij het opkweken van een koningin vermeden. Een nadeel hiervan is dat soms achteraf een zichtbaar slechte koningin moeten worden verwijderd. Op Ameland lopen de koninginnen uit in een minikastje ('Mini-Beute'), waarbij zo'n kastje

vervolgens wordt opgesteld als bevruchtungskastje. Het voordeel van de minikastjes zit in de ruimte die de bijen en de koningin tot hun beschikking hebben. De koningin kan na de bevruchting ruimschoots eitjes leggen. Door er een minikastje bovenop te zetten kan de koningin haar broednest zonder enige onderbreking verder ontwikkelen. In dit stadium is al te merken of het om een vitale of minder vitale koningin gaat.

Koninginnen voor de verkoop

Bij deze koninginnen wordt op dezelfde wijze gehandeld als hierboven werd beschreven. Voordat koninginnen verstuurd worden, hebben ze in elk geval gesloten broed. Soms komt het voor dat een imker aangeeft dat een koningin niet die kwaliteiten heeft die ze zou moeten vertonen. Dan wordt in goed overleg voor een nieuwe koningin gezorgd. Hopenlijk zullen veel imkers in het seizoen 2005 genieten van het materiaal dat ze hebben ontvangen.

Ameland als bevruchtingseiland

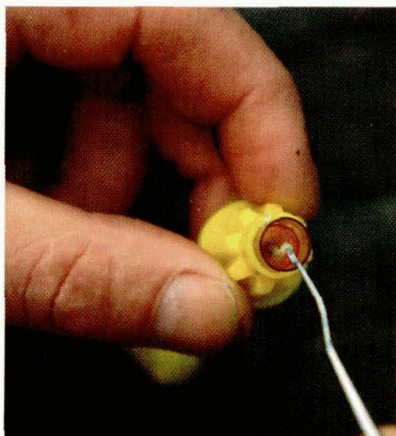
Een derde bezigheid die we de afgelopen jaren hebben ontwikkeld, is de mogelijkheid bieden aan iedere imker in Nederland zijn zelfgeteelde koninginnen te laten bevruchten op Ameland.

Dit seizoen (2004) was het derde in opeenvolging met deze mogelijkheid. In 2002 was het alleen bekend bij ingewijden en was het aantal ingestuurde kastjes met koninginnen redelijk te noemen. Ook in het jaar 2003 was er deelname, mede dank zij de stimulerende activiteiten van Gerard Boswinkel, Bertus Jochems en Ben Klöpping. We hebben besloten er nog een vierde seizoen mee door te gaan. Daarnaast mochten we veel kastjes van imkers ontvangen die al eens eerder ingezonden hadden.

Het telen van koninginnen is een mooie aanvulling op het bijenhouden. Of je topkwaliteit-koninginnen teelt

Teeltstation Ameland heeft een druk jaar achter de rug. Foto's Gosse van der Velde.

van het carnica-, Buckfast- of nog een ander ras, in alle gevallen kunnen ze op Ameland bevrucht worden. Zelf zenden wij ook altijd een aantal bevruchtungskastjes naar Ameland die we op het vasteland gereed maken. Deze kastjes dienen als vergelijking met de kastjes van de andere imkers. Wij hebben meestal bevruchtingsresultaten die tussen de 95 en 100% liggen.

Het vullen van bevruchtungskastjes

Aan sommige van de ingezonden kastjes is duidelijk te merken dat er best nog wel verbetering mogelijk is bij het vullen van de kastjes. Soms zitten er te veel bijen in, maar meestal juist te weinig of het zijn te oude bijen waardoor de verzorging van de koningin niet optimaal verloopt. Er zijn een aantal zaken waar- aan veel aandacht besteed moet worden.

De bevruchtungskasten moeten:

- technisch in orde zijn (niet lekken) en gemakkelijk te bedienen.
- voorzien zijn van een darrenrooster (aan de binnenzijde) en geen moerrooster(!). Denk aan de maat 5 tot 5,2 mm.
- maximaal van voer voorzien zijn.
- een afscherming van het voer hebben zodat er geen bijen verkleefd raken en verloren gaan.
- gevuld zijn met voldoende bijen van de juiste leeftijd (jonge werksters).

Kirchheiners en Kielers vullen met 1,5 tot 2 plastic koffiebekertjes bijen. Apidea's: 1 plastic bekertje; Mini's: 2 bekertjes met bijen. Andere kastjes naar behoefte.

De kastjes moeten gevuld worden met bijen uit de honingkamers die boven een moerrooster staan. Als dat niet kan, moeten de bijen gezeefd worden via een moerrooster waarbij gelegenheid wordt gegeven aan de vliegbeijen om te ontsnappen. Op deze manier komen er geen darren in de kastjes.

f. een paar uur voor het inbrengen van de moeren of doppen klaargemaakt worden.

Er zijn imkers die bij het vullen van de kastjes direct een koningin laten inlopen. Onze voorkeur gaat evenwel uit naar het inhangen van een rijpe dop na het vullen van de kastjes. Na drie dagen wordt gekeken of de dop is uitgelopen. Aan deze methode kleefst het bezwaar dat de moeder niet gezien wordt. Dit kan ondervangen worden door vóór de verzending, de koningin te merken en zo te constateren of het moertje naar de zin is. Het beste is dan ook een paar extra kastjes met koninginnen te hebben.

Wij maken de kastjes een week tot 6 dagen vóór het verzenden klaar. De doppen zijn 11 dagen oud wanneer ze in de kastjes worden gehangen zodat de koninginnen 4 tot 5 dagen oud zijn wanneer ze op de bevruchtungsstand arriveren. Dit heeft op de eerste plaats het voordeel dat vlak voor de verzending aan de uitbouw van de raatjes gezien kan worden dat de koningin er nog is. In de tweede plaats kunnen de moertjes na het inzenden na 10 dagen al bevrucht zijn. Wij laten de bijen nooit vliegen voor ze naar de paringsstand gaan. De kastjes blijven gesloten. Wel zorgen we voor een koele plaats van opstelling en geven regelmatig water met een sproeier. Door de kastjes zo te verzorgen hebben we tot nu toe altijd goede resultaten gehad. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat dit de enige methode zou zijn. Bij het inzenden van de kastjes is het zowel voor u als voor ons handig dat er gebruik wordt gemaakt van een plateau voor Kirchheiners en Kielers of een transportrek waar 4 of 8 Apideakastjes in kunnen. Hopenlijk gaan meer imkers gebruik maken van deze unieke mogelijkheid om in Nederland zelfgeteelde koninginnen te laten paren op een geïsoleerd (en dus raszuiver) eilandbevruchtungsstation. In het voorjaar zullen we de inzendedata en het aantal inzendenmogelijkheden publiceren. Zie de web-site www.buckfastameland.nl

Apimondiacongres Ierland 2005

Marleen Boerjan

Van 21 tot 26 augustus wordt in Dublin, Ierland, het 39^e Internationale Apimondia Bijenteelt congres georganiseerd. In het januarinumnummer van **BIJEN** (4(1): 26-27 (2005)) heeft u de uitnodiging van het bestuur van de ABTB kunnen lezen voor een gezamenlijke reis naar Dublin. In dit nummer presenteren we een korte samenvatting van het programma van het 5-daagse congres.

Opening van het congres en receptie: Zondag 21 augustus: 18.00 uur

Wetenschappelijke en praktijkgerichte lezingen en werkgroepen: maandag 22 t/m vrijdag 26 augustus

44 (09:00-18:00 uur) De thema's zijn:

Maandag

- (1) Bijenziekten
- (2) De kwaliteit van bijenproducten.

Dinsdag

- (1) De genen van de honingbij
- (2) De competitie tussen de honingbij en andere bestuivende insecten in de natuurgebieden.

Woensdag

- (1) Het management en de technologie van het bijenhouden.
- (2) Bestuiving onder glas.
- (3) De controle van bijenziekten zonder residu-vorming.

Donderdag

- (1) Genetische selectie van bijenvolken.
- (2) Bijenziekten: nieuwe ziekten.
- (3) Bijenziekten: het gebruik van bestrijdingsmiddelen en bijengezondheid.

Vrijdag

Diverse excursies door het mooie landschap van Ierland en bezoeken aan diverse bijenstanden en drachtgebieden.

Het volledige programma is te vinden op www.apimondia2005.com

De kosten van deelname zijn € 350,- bij opgave vóór **1 juni 2005**. Als u na 1 juni registreert betaalt u € 425,- U kunt ook per dag registreren en dan betaalt u € 125,- per dag.

Vervolg van pagina 41. Van Imker tot imker.

Seizoen/maand	Zon	Neerslag	Max. temperatuur
Winter 2003/2004	+	++	+
2004 maart	N	-	+
2004 april	N	N	++
2004 mei	N	-	N
2004 juni	N	N	+
2004 juli	N	+	-
2004 augustus	N	++	+
2004 september	++	N	+
2004 oktober	+	-	+

Geraadpleegd

Hayes, J. Small Hiove Beetles, they are in Texas. American Bee Journal 144(10): 757(2004).

Testerink, J. De kleine bijenkastkever (*Aethina tumida* Murray). 'De Bijenstal', contactblad imkervereniging Arnhem/Velp e.o. 30(2): 31(2004)

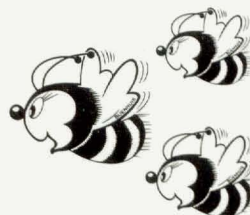
Ellis, jr, James, D., Hepburn, R., Delaplane K.S., Elzen, P.J. A scientific note on small hive beetle oviposition and behavior during European (*Apis mellifera*) honey bee clustering and absconding events. Journal Apicultural Research 42(1-2): 47-48(2003).

Mulock Houwer-ten Haaf, Strick, H. Kraaiheide. Rinkelbollen, mededelingenblad natuurvereniging Terschelling: 14 2004(4).

Jong, W. de, Weegschaal voor de bijen. 'De Stertselaar' tweemaandelijks tijdschrift imkervereniging Leiden e.o. 27(2): 23(2003).

advertentie

IMKERSHOP 'HET BIJENHUIS'

Een imker met verstand
wordt bij Het Bijenhuis vaste klant
Voor snelle bestelservice

tel 0317 422 733

fax 0317 424 180

e-mail bijenhuis@vbbn.nl

Grintweg 273

6704 AP Wageningen

online winkelen bij www.vbbn.nl